МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА
Україна, 54003, м. Миколаїв, вул. Котельна 2
ЄДРПОУ: 37992250
e-mail: mku.osvita@gmail.com
+38 (050) 394 72 87;
0 800 400 557
www.mku.edu.ua

PYLYP ORLYK INTERNATIONAL CLASSICAL UNIVERSITY
2, Kotelna Street, *Mykolaiv*, 54003, Ukraine
EDPNOY: 37992250
e-mail: mku.osvita@gmail.com
+38 (050) 394 72 87;
0 800 400 557
www.mku.edu.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ПЗВО
МКУ ім.. П.Орлика
_____ Наталя Євдокимова
28.08.2025 р.

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці
№ 3 -ІОП

Термін дії - 3 роки

м. Миколаїв 2025 р.

ІНСТРУКЦІЯ

З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 3 ІОП

для науково-педагогічного працівника

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ця інструкція є нормативним актом, який містить обов'язкові до виконання вимоги з охорони праці для науково-педагогічних працівників ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика»(далі Університету). Дії цієї інструкції поширюється на завідувачів кафедр, професорів, доцентів, старших викладачів, викладачів, асистентів, асистентів кафедр і є нормативним документом, що містить обов'язкові для дотримання вимоги з охорони праці для науково-педагогічних працівників, при виконання ними робіт, визначених їх функціональними обов'язками на даному робочому місці.

1.2. Робоче місце науково-педагогічних працівників є постійним (кафедра) або тимчасовим (до даного робочого місця відносяться приміщення (аудиторії, лабораторії, майстерні, спортивні зали) навчальних корпусів університету).

1.3. В процесі роботи науково-педагогічні працівники проходять навчання та перевірку знань з питань охорони праці, пожежної безпеки та надання першої домедичної допомоги. Науково-педагогічні працівники несуть персональну відповідальність за збереження безпечних умов навчання під час планових заходів освітнього процесу.

1.4. До самостійної роботи допускаються особи, що:

- досягли 18 років;
- пройшли попередній медичний огляд та визнанні придатними по стану здоров'я виконувати роботу, пов'язану з їх посадовими обов'язками;
- пройшли вступний та первинний (на робочому місці) інструктаж з питань охорони праці, пожежної та електробезпеки.

1.5. Повторний інструктаж з охорони праці на робочому місці з науково-педагогічними працівниками проводиться 1 раз на 6 місяців.

1.6. Науково-педагогічні працівники зобов’язані дотримуватись Правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог техніки безпеки, в тому числі наступних:

- забороняється з’являться на роботі у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп’яніння, розпивання спиртних напоїв на території університету;

- турбуватись про особисту безпеку та здоров’я, а також про безпеку та здоров’я оточуючих під час виконання будь-яких робіт або під час знаходження на території університету;

- знати та виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила користування обладнанням, устаткуванням та інструментом, правильно та своєчасно користуватись засобами колективного і індивідуального захисту;

- протягом робочого дня на своєму робочому місці виконувати доручену роботу особисто та не передоручати її виконання іншій особі. Не допускати на своє робоче місце осіб, що не мають відношення до виконуваної роботи. Без дозволу свого безпосереднього керівника не довіряти своє робоче місце іншому працівнику. Залишати своє робоче місце лише з дозволу безпосереднього керівника;

- виконувати роботу лише згідно посадової інструкції та ту, яку йому доручили, за умови, що безпечні методи її виконання йому відомі. В сумнівних випадках звернутись за роз’ясненням та вимагати додаткового інструктажу з охорони праці;

- дотримуватись встановленого режиму роботи;

- знати місце розташування засобів надання долікарської допомоги, первинних засобів пожежогасіння, головних і запасних виходів, шляхів евакуації у разі аварії або пожежі;

- на території та в приміщеннях університету курити заборонено;

- дотримуватись режиму праці та відпочинку;

- дотримуватись вимог виробничої санітарії та гігієни праці;

- при нещасному випадку чи травмуванні необхідно негайно припинити

роботу, надати першу медичну допомогу потерпілому, відповідно до інструкції з надання першої домедичної допомоги, а за необхідності викликати медичну службу (103), сповістити про це свого безпосереднього керівника чи найближчого робітника.

1.7. Науково-педагогічний працівник, який не виконує або порушує інструкцію з охорони праці для науково-педагогічного працівника, притягується до дисциплінарної відповідальності згідно з Правилами внутрішнього трудового розпорядку та Статуту вищого навчального закладу, а також підлягає позачерговій перевірці знань норм і правил охорони праці.

1.8. Організація та виконання робіт на робочому місці має передбачати:

- рівень освітлення, встановлений діючим нормами і правилами;
- раціональну організацію робочого місця;
- зниження рівня шуму;
- підлога виробничих приміщень має бути рівною, неслизькою, зручною для очистки, а також відповідати санітарно-гігієнічним вимогам та діючим будівельним нормам та правилам;
- приміщення повинні бути вчасно очищеними від сміття.

1.9. Під час професійних обов’язків на науково-педагогічних працівників можуть впливати наступні шкідливі виробничі фактори:

- перенапруга голосового апарату;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електричним струмом;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату;
- відсутність чи недостатність природного світла;
- недостатнє освітлення робочої зони;
- психофізіологічні фактори (фізичні та нервово-психологічні перенавантаження).

1.10. Науково-педагогічні працівники зобов’язані оперативно повідомити

безпосереднього керівника:

- про всі недоліки в навчальному процесі, які негативно впливають на здоров’я здобувачів освітнього процесу;

- про кожний нещасний випадок зі здобувачами освітнього процесу. У цьому разі першочергові дії науково-педагогічних працівників повинні бути спрямовані на надання першої домедичної допомоги потерпілим та забезпечення безпеки здобувачів освітнього процесу.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Перед початком занять у навчальному приміщенні науково-педагогічні працівники повинні перевірити стан меблів, обладнання, технічних засобів навчання, навчальних місць здобувачів освіти, їх відповідність нормам охорони праці, правилам пожежної безпеки, санітарії та гігієни, а також виключити можливість проведення занять при наявності оголених контактів електромереж, пошкоджених розеток тощо.

2.2. При необхідності використання здобувачами освіти обладнання та пристроїв, науково-педагогічні працівники повинні перевірити їх справність, наявних захисних засобів, переконатися в справності електропроводів до приладів, сигналізації, блокувань, ізоляції, відсутності травмонебезпечних факторів.

2.3. Перед виконанням кожного навчального завдання пов’язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалу тощо, лабораторних та практичних занять, проводити зі здобувачами освіти первинний інструктаж з охорони праці з записом в журналі проведення інструктажу з питань охорони праці на робочому місці.

2.4. Науково-педагогічний працівник зобов’язаний ознайомити здобувана освіти (студента) з правилами безпечної експлуатації обладнання, тренажерів, інструментів, пристроїв, які використовуються в навчальному процесі.

2.5. При встановленні порушення вимог охорони праці, пожежної безпеки в навчальних приміщеннях, науково-педагогічний працівник не повинен розпочинати чи продовжувати роботу зі здобувачами освіти (студентами) до

усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'ю.

2.6. Науково-педагогічний працівник зобов'язаний повідомити керівника структурного підрозділу про всі виявлені недоліки та порушення.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Науково-педагогічний працівник під час занять постійно знаходиться в аудиторії (лабораторії), контролює роботу здобувачів освіти (студентів) та забезпечує безпечне проведення занять.

3.2. Під час занять виконуються тільки ті роботи, які передбачені розкладом і планом занять.

3.3. Науково-педагогічному працівнику не дозволяється виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці.

3.4. Науково-педагогічний працівник повинен вживати заходи дисциплінарного впливу до здобувачів освіти (студентів), які свідомо порушують вимоги охорони праці під час занять.

3.5. Науково-педагогічний працівник зобов'язаний повідомити завідувача кафедри про всі недоліки в сфері охорони праці (невідповідність нормам освітлення, травмонебезпеки обладнання, меблів, інструментів тощо)

3.6. При виникненні несправності обладнання негайно відключити електроживлення до з'ясування причин.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Вимагати від здобувачів освіти (студентів) приведення у порядок навчальних місць.

4.2. Прибрати в установлені місця наочні посібники, журнали, конспекти, інструменти та інші навчальні матеріали.

4.3. Виключити освітлення та інше електрообладнання.

4.4. Закрити вікна, двері та здати приміщення під охорону черговому навчального корпусу.

4.5. Про недоліки під час проведення занять доповісти керівнику структурного підрозділу.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При аварії, вимкнути електричне обладнання, попередити людей, які працюють поряд, про небезпеку, повідомити про випадок керівника структурного підрозділу.

5.2. При нещасному випадку з людьми надати першу домедичну допомогу, викликати швидку допомогу (телефон 103), довести до відома керівника структурного підрозділу, зберегти обстановку, при якій стався нещасний випадок.

При надані першої домедичної допомоги дотримуватись наступних рекомендацій.

Штучне дихання:

Перед початком штучного дихання необхідно швидко усунути причини, які перешкоджають диханню.

Потерпілому потрібно розстібнути комір, пояс та інші частини одягу. Звільнити від забруднення ротову порожнину від слизу, бруду. Найбільш простим і ефективним засобом штучного дихання є спосіб "рот у рот" та "рот у ніс". Штучне дихання треба продовжувати до відновлення самостійного дихання або до прибуття медичного працівника.

Зовнішній масаж серця:

Метою масажу серця є підтримування кровообігу у життєво важливих органах. У разі відсутності серцевої діяльності до її відновлення потерпілий знаходиться у положенні на спині. Той, хто надає допомогу, робить енергійні ритмічні натиски на грудину потерпілого 50-60 разів на хвилину, причому після 3-4 натисків роблять перерву на 2 секунди на час вдиху та на початок видиху.

Масаж переривати для повторення штучного дихання до трьох глибоких вдихів, після чого повторюють масаж протягом 15-20 хвилин.

Перші ознаки того, що потерпілий приходить до тями: зіниці звужуються, з'являється самостійне дихання, зменшується синюшність шкіри і з'являється пульс. Констатувати смерть має право тільки лікар.

Перша допомога при ураженні електричним струмом:

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом передусім має бути спрямоване на припинення дії його на людину способом вимикання рубильника або вимикача, відкидання від потерпілого струмоведучого дроту діелектричним предметом або вивільнення потерпілого від джерела струму. Треба пам’ятати, що не можна торкатися ні до дроту ні до самого потерпілого голими руками без гумових рукавиць; той, хто надає допомогу, повинен обгорнути свої руки якоюсь частиною одягу, сухою ганчіркою, якщо є змога, надіти гумові калоші, гумові чоботи або стати на суху дошку. Віддаляючи потерпілого від джерела струму, слід брати його за ті частини одягу, що не прилягають до тіла.

За наявності дихання, навіть якщо потерпілий знепритомнів, його слід зручно покласти, розстебнути стискуючий одяг, забезпечити доступ свіжого повітря.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103). При цьому слід пам’ятати, що смерть від дії електричного струму є часто уявною, тому штучне дихання та закритий масаж серця треба проводити наполегливо, іноді впродовж 2-3 годин безперервно.

Дії при пораненні:

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом;

Якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо, свіжовипрасувану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходиться безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо

важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

Перша допомога при кровотечах:

Найбільш надійний спосіб тимчасової зупинки кровотечі - накладання джгута. У разі відсутності спеціального джгута можна використовувати підручні матеріали: ремінь, мотузку, рушник та інше. Джгут накладають вище місця кровотечі, зробивши 2-3 оберти навколо кінцівки. Джгут накладають на термін не більше 2 годин літом і не більш як 1 година взимку. Під джгут треба підкласти записку, де вказати час накладання джгута. Обробити рану 3%-ковим розчином перекис водню та накласти стерильну пов'язку з урахуванням виду поранення:

- капілярне - звичайну бинтову;
- венозне - на рану накладають декілька слоїв марлі чи ватний тампон та туго бинтують;
- артеріальне - накладання джгута.

При підозрі на внутрішню кровотечу на ділянку ймовірної кровотечі потрібно накласти льоду та якомога швидше транспортувати потерпілого до лікарні.

Перша допомога при переломах:

Необхідно накласти шину, а у разі її відсутності використовувати дошки, фанеру, палиці та інше, що забезпечити нерухомість уламків кісток у місці перелому, при відкритому переломі з кровотечею спочатку належить зупинити кровотечу, перев'язати рану і тільки потім приступити до накладання шини.

Провести протишокові заходи - створити спокій та тишу навколо потерпілого, забезпечити доступ свіжого повітря, дати води. Після цього треба організувати доставку потерпілого до лікарні.

Перша допомога у разі вивихів:

Надаючи першу допомогу, не слід робити спробу вправити вивих (це може зробити тільки фахівець). Треба накласти пов'язку, яка забезпечувала б нерухомість пошкодженого суглоба, і направити потерпілого до лікарні.

Перша допомога при термічних опіках:

На обпечену поверхню шкіри накласти стерильну пов'язку.

- при термічних опіках - накласти чисту, суху чи змочену в етиловому спирті (розчин перманганату калію) пов’язку;

хімічний опік - промити під струменем проточної води на протязі 15 хвилин, після чого обробити: кислотні опіки — слабо лужним розчином (мильна вода, питна сода 5%-ий для шкіри та 2-3%-ий для очей), лужні опіки - слабо кислим розчином (2%-ва оцтова чи лимона кислота, борна кислота 5-10%-ва для шкіри, 2%-ва для очей).

За наявності опікового шоку потерпілому слід створити спокій, зігріти його. Бажано дати багато пити у вигляді содово - сольового розчину (1 чайна ложка солі на 1/2 ч. ложки соди розчинити у 1 л води).

Перша допомога при обморожуванні:

При обморожуванні частини тіла надання першої допомоги полягає у розтиранні відмороженої ділянки, яке потрібно виконувати в теплому приміщенні за допомогою вапна або м'якої тканини, змоченої спиртом або горілкою.

Якщо на ураженій ділянці з'явилось почервоніння, а тим більше виникли міхури і з'явилось омертвіння ткані, розтирання і підігрівання робити забороняється. У таких випадках на відморожену ділянку тіла накладають суху стерильну пов’язку, дають потерпілому гарячий чай, зігрівають його і направляють до лікарні.

Перша допомога при розтягненні і розриві зв’язок:

При розривах зв’язок застосовують тугу пов’язку й охолодження пошкодженого місця.

При травмах голови:

Створити потерпілому спокій, фіксоване положення, прикласти до голови «холод», при наявності рани - накласти пов’язку.

Перша допомога у разі непритомності:

Забезпечити доступ свіжого повітря, розстібнути одяг, дати понюхати нашатирний спирт. Якщо потерпілий не дихає, починати робити штучне дихання.

При травмуванні очей в будь-яких випадках негайно звернутись в медичний заклад.

5.3. До прибуття комісії по розслідуванню нещасних випадків залишити місце нещасного випадку в недоторканності (якщо це не загрожує життя та здоров'ю оточуючих).

5.4. Номера телефонів в екстрених ситуаціях:

- пожежна охорона **101;**
- швидка медична допомога **103;**
- газова служба **104.**

5.5. До прибуття комісії по розслідуванню нещасних випадків залишити місце нещасного випадку в недоторканності (якщо це не загрожує життя та здоров'ю оточуючих).

Розроблено:

Проректор з адміністративно – господарської роботи _____ (підпис) Андрій МАТВІЄНКО

Погоджено:

Інженер з охорони праці _____ (підпис) Валерій КЛИМЕНКО

Юрист -консульт _____ Ганна Шаповалова